

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

TRGOVSKI LIST

Številka 14.

Casopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak torek in petek

Liubliana, torek 16. februaria 1943-XXI

Cena posamezni številki 0.80

Vis. komisar za izsušitev Barja

Vis. komisar je sprejel v vladni palači zastopnike odbora Društva za osuševanje Barja. Predsednik Keržmanec je poročal Vis. komisarju o delu odbora ter o uporabi 250.000 lir, ki jih je dal Vis. komisar. Nato je predložil načrt del, ki naj bi jih v bodoče izvedel odbor in za katera bi bilo treba 835.000 lir izdatkov. Prosil je Visokega komisarja, da bi naklonil za izvršitev teh del potrebni prispevek.

Eksc. Grazioli je odobril poročilo ter v svojem odgovoru naglasil veliki pomen izsuševalnih del. Zaradi važnosti teh del sta v letu 1941/42. izdala država in Visoki komisariat nad 3 milijone lir, zainteresirane občine pa so prispevale 450.000 lir. Tudi v bodoče bosta država in Visoki komisariat podpirala osuševalna dela na Ljubljanskem barju in regulacijo potokov.

Visoki komisar je sporočil, da so za tekoče leto na breme države in Visokega komisariata določeni razni prispevki v skupnem znesku 4.407.500 lir. Ti prispevki se razdele takole:

za zapornici na Ljubljani	lir
regulacijo Mal. grabna	1.350.000
regulacijo Zornice	900.000
regulacijo Gradašnice	230.000
regulacijo Tunjice	220.000
regulacijo Iške na Igu	209.000
regulacijo Podlipšice	198.500
in za regulacijo Iške	465.000
	800.000

Visoki komisar je nadalje opozoril, da je bil splošni kredit za dovršitev osuševalnih del na Barju že sprejet v program melioracijskih del in predložen ministrstvu za kmetijstvo in gozdove. Ta načrt, po katerem bi znašali vsi stroški nad 80 milijonov lir, se bo seveda mogel izvesti le postopoma.

Končno je Eksc. Grazioli še sporočil, da bo dal Visoki komisariat prispevek 490.000 lir za regulacijo kanalov. Letos se bo to delo izvedlo v dolžini 83.550 m.

Predsednik odbora se je Visokemu komisarju toplo zahvalil za njegovo veliko naklonenost ter za pomoč, ki jo je izkazal odboru. A tudi vse prebivalstvo Ljubljanske pokrajine je Visokemu komisarju globoko hvaležno za njegovo veliko prizadevanje, da se dela za izsušitev Ljubljanskega barja ne samo nadaljujejo, temveč tudi dokončajo. Za gospodarski napredek vse pokrajine so ta izsuševalna dela največje važnosti in samo obžalovati je, da se ta dela niso že prej dovršila. Tem bolj hvaležno je zato prebivalstvo, da se bodo ta dela po zaslugi in prizadevanju Vis. komisarja izvedla vsaj sedaj.

Sekvester Pošne hranilnice

v Ljubljani objavlja, da morajo vsi prebivalci Ljubljanske pokrajine, ki so lastniki kakšnega čekovnega računa pri bivši Poštni hranilnici v Beogradu ali kateri njeni podružnici, v roku dveh mesecev od datuma te objave pisмено prijaviti svojo terjatev Poštni hranilnici v Ljubljani po občini, v kateri bivajo (ali imajo sedež). Občina mora na sami prijavi potrditi navedbo predlagateljevega domicila (sedeža).

Spremembe taksnega zakona

Prodaja taksnih papirjev

Člen 9. — Takсни papir z vodnim natisom in menične golice z vtisnjenim kolkom prodaja finančna uprava po pooblaščenih prodajalcih, katerim se plačuje popust ali nagrada L. 2.— za vsakih sto lir kolkovnih vrednotnic, prevzetih v razpečavo.

Člen 10. — Dokler se ne dade v promet nove menične golice z vtisnjenim kolkom, se smejo uporabljati golice sedanje rabe, mora se pa predpisana taksa dopolniti z nalepljenjem kolkov v znesku iz prednjega člena 5.

Člen 11. — Od uveljavitve te navedbe dalje ne smejo sodni nameščenci in nameščenci drugih javnih uprav izdajati spise ali potrdila in overjene prepise, če niso pisani na taksnem papirju ali če nimajo predpisanih kolkov.

Za prepise na navadnem papirju pa je dovoljeno overjenje do vstetega 31. marca 1943-XXI, vendar pa le, če se naleplijo kolki, ki ustrezajo vrednosti predpisane taksnega papirja.

Člen 12. — V smislu te navedbe se uporabljajo spisi ali zapisi:

1. če se predlože ali napravijo pred sodiščem in v postopkih iz sodne pristojnosti upravnega sodišča;
2. ko se predlože kakemu finančnemu uradu za predpis takse;
3. ko se uvrstijo med javne spise.

Za menice in druge trgovinske vrednostne papirje, izdane v inozemstvu ali v Italijanskih kolonijah ali preostih velja, razen v primerih iz št. 1, 2 in 3, da so uporabljani že s tem, ko se predložijo, izročijo, pošljejo, na njih potrdi plačilo, akceptirajo, indosirajo, avalirajo ali drugače poslovno uporabijo v Ljubljanski pokrajini.

Vrnitev pobranih taks

Člen 13. — Redno v skladu z veljavnimi predpisi bivše Jugoslavije in to navedbo pobrane takse se ne vrnejo v primerih, če se opravilo ali prenos predružači, razveže, razdere ali če se izpolni razvezni pogoj, na katerega sta vezana, miti ne zaradi kakršnega koli drugega dogodka.

Od gornjega predpisa se izvzamejo:

1. razsodba o prisilni dražbi nepremičnin, če se s pravnomočno drugo sodbo, izdano kontradiktorno med prizadetima strankama, dražba izreče za nično;
2. posli, proglašeni s pravnomočno, med pogodniki kontradiktorno izrečeno sodbo za nične zaradi temeljne napake, ki bi neodvisno od volje in sporazuma povzročila ničnost posla že od vsega začetka;
3. daritve, kolikor se nanašajo na stvari, ki so bile iz vzroka, obstojčega že pred daritvijo, odvzete in se to ugotovi s pravnomočno sodbo, izrečeno kontradiktorno med prizadetimi strankami in finančno upravo;
4. pogodbe zaradi in o pribliki sklenitve zakona, če se razderejo ali razveljavijo.

Plačana taksa se sme vrniti, če se v primerih iz št. 1, 2 ali 3 povračilo zahteva v šestih mesecih od dne, ko je postala sodba o ničnosti posla ali glede odvzema stvari pravnomočno, v primerih iz št. 4 pa od dne, ko se je ženitna pogodba razdrla ali razveljavila.

Člen 14. — Stalna taksa po tar. postavlja 16 takse tarife bivše Jugoslavije za pogodbe ali občna pooblastila, njih preklic ali odpoved, ko se je pooblastilo sprejelo, se zvišuje na 20 lir. Taksa se plačuje tolikokrat:

- a) kolikor je pooblastitelj ali oseb, ki so pooblastilo preklicali, če niso družbeniki, sodišči ali solastniki stvari, na katere se nanaša pooblastilo;
- b) kolikor je pooblaščenec postavljenih, preklanih ali odpovedujočih, če imajo ti pravico nastopati ločeno drug od drugega.

Posebna pooblastila morajo biti tako v izvirniku kakor v prepisu pisana na taksnem papirju po L. 12.— za vsako polo, ne plačuje se pa zanje zgoraj navedena stalna taksa.

Člen 15. — Sorazmerna taksa po tar. post. 18 takse tarife bivše Jugoslavije za pogodbe o posojilu, zadolžnice o denarnih vsotah, plačilne obetnice, izposojila, posojilne obetnice, otvorne kredite, priznanja dolga ipd. se zvišuje na 1% zneska obveznosti ali kreditov, ne glede na obrestnost.

Člen 16. — Sorazmerna taksa po tar. post. 24 veljavajoče tarife bivše Jugoslavije za zakupe in druge podobne pogodbe o zidanju, popravilih, vzdrževanju ali za dobavne pogodbe, odstopa ali za razvezo takih pogodb na odmeno se zvišuje na L. 3.— za vsakih sto lir, ki se odmerijo po skupnem znesku kosmatih cen ali odmen, dogovorjenih za ves čas dokler traja pogodba.

Pri odstopih takih pogodb se računa taksa na obroke stroškov in odmene, ki se niso potekli, kakor tudi na višjo odmeno, ki se je dogovorila za odstop. Takso odmerja davčni urad; plačati se mora z neposrednim vplačilom v gotovini pri tem uradu, pri čemer je treba predložiti izvirno pogodbo in položiti njen overjeni prepis.

Če bi se morala odmena naknadno odmeriti in ugotoviti, se plača taksa na vrednost, ki so jo stranke izjavile ali z uradom začasno pogodile, nakar se pobere dopolnilna taksa ali povrne morda preveč plačana višja taksa, kakor je pač dokončni znesek višji ali nižji od prej taksiiranega zneska.

Če bi se pa zakup ne bil izvršil, in sicer zgolj zaradi dokazane ovire po višji sili, se predpiše taksa po dejanskem znesku za izvršena dela.

Pogodniki so dolžni prijaviti dokončni znesek cen ali odmen davčnemu uradu v dveh izvodih najkasneje v 30 dneh od končnega obračuna.

En izvod prijave se kot dokaz prejema vrne stranki z dnevnim pečatom urada, ki je prijavo prevzel, in s podpisom starešine tega urada.

Pri zakupih, sklenjenih z javnimi upravami, morajo gornjo prijavo napraviti civilni ali vojaški upravni poslovalci, katerih naloga je dokončno izplačati cene ali odmene. Ti morajo tudi zahtevati od zakupnikov, prevzemnikov dela ali dobaviteljev dokaz, da so popolnoma plačali morda dolžno višjo dopolnilno takso. Funkcionarji, ki bi izvršili to določbo, se kaznujejo z globo v višini dopolnilne nepobrane takse, najmanj pa z L. 12.

Pri zakupih kakršne koli vrste, ki jih oddajo javne uprave, obremenja taksa samo zakupnika, prevzemnika dela ali dobavitelja; za vsak dogovor z namenom, da bi se ta določba ne spočila, velja kakor da ne obstoji.

Člen 17. — Če se opusti predložitev episo in prijav, zavezanec taksi z neposrednim plačilom v gotovini, davčnim uradom v predpisanih primerih in rokkih, se to kaznuje z zvišano takso v višini šestih desetih takse, določene za zadevne posle in prenose.

Za to zvišano takso so z zneskom najmanj L. 2.— osebno in za vsak poseben odgovorni notarji, funkcionarji in uradniki, navedeni v prednjem členu, če je njih malomarnost kriva, da se je predložitev opustila.

Člen 18. — Zvišane takse za opuščen ali zakasnelo prijavo in za zakasnelo plačilo se znižajo na polovico zneska, vendar samo do najmanj L. 2, če so bile dolžne vsote plačane pred vročitvijo naloga.

Take zvišane takse se nadalje tudi znižajo na desetinko, vendar ne na manj ko L. 2.—, če se opravi prijavo ali plačilo dolžne takse najkasneje v 60 dneh po preteku zadevnih rokov.

Člen 19. — Zahtevek taksnega zavezanca za povračilo plačane takse zastara s pretekom treh let od dneva plačila in v istem roku zastara zahtevek finančne uprave za plačilo dopolnilne takse.

Glede dopolnilne takse za zakupe in dobave na ceno, ki v spisu ni določena, zastara zahtevek s pretekom treh let od dne, ko se je opravila po členu 15. predpisana prijava.

Pravica do povračila več plačane takse tako pri poslih iz prednjega odstavka kakor tudi v primerih, v katerih je taksiirana vrednost nižja od resnične vrednosti, zastara v treh letih od dne, ko se ugotovi dokončna vrednost, vendar ne sme biti nižja od mena povzročena po razvezi ali razveljavitvi pogodbe.

S pretekom 10 let zastara zahtevek finančne uprave za plačilo takse in zvišanih taks na prenos nepremičnin in premičnin po datiranih spisih in pogodbah.

Rok začne teči s pretekom roka, ki je določen za plačilo takse.

Zvišane takse zastarajo v roku, določenem za zastaranje takse.

O pritožbah po upravni poti zaradi povračila takse, pobranih mimo predpisa zaradi stvarne računske pomote, odloča finančno ravnateljstvo. Zoper odločbo je dopustna pritožba na upravno sodišče, ki odloči dokončno.

Člen 20. — Notarji in drugi za sestavljanje javnih listin pooblaščen uradniki morajo predložiti davčnemu uradu za odmero in plačilo takse izvirnike, ki so jih sestavili, in hkrati položiti pri istem uradu overjen skladni prepis.

Takso na neoverjene spise v zasebni obliki, ki obsegajo pogodbe ali sporazume kakršne koli vrste ali ustanavljajo obveznosti ali se z njimi odpravljajo obveznosti, mora predpisati in pobrati pristojni davčni urad.

V ta namen mora prizadeta stran, ki predloži izvirnik zaradi zaznambe plačane takse, položiti pri istem uradu drugi izvirni izvod na taksnem papirju po členu 2, št. 1, črki b).

Sodni spisi so izvzeti od obvezne izročitve prepisa.

Taksa na priznanice, note itd.

Člen 21. — Tar. post. 24 veljavajoče takse tarife bivše Jugoslavije se spre-

minja takole:

Potrdila in formalne priznanice, note, fakture, računi, spiski ipd., tudi če niso podpisani, in druge enakovredne listine:

- a) med zasebniki;
- b) med zasebniki in trgovci, kamor spadajo tudi trgovinske družbe vseh vrst, in obratno;
- c) med komer koli in javnimi blagajnami, likvidaturami, upravami in uradi države, pokrajine, občin, Pokrajinskega korporacijskega sveta, pravnih oseb in obratno, vstevši bolete, potrdila in priznanice, izdane davčnim zavezanecem za davščine vsake vrste — državne in krajevne, takse, davke, razne pristojbine, posredne in neposredne prispevke, carine, dohodke regalov in monopolov itd.,

Če presega vsota:

- L. 1.— toda ne L. 100.— stalna taksa L. 0.30;
- L. 100.— toda ne L. 1.000.— stalna taksa L. 1.—;
- L. 1.000.— toda ne L. 3.000.— stalna taksa L. 1.50;
- L. 3.000.— toda ne L. 300.000.— sorazmerna taksa L. 0.50 za vsakih tisoč lir ali ulomek tisoča lir.

Če presega vsota L. 300.000.— ali če ni navedena ali če se saldira nižji znesek, nego je prvotni dolg, ne da bi se ta navedel ali se navedle prejšnje priznanice; stalna taksa L. 150.—.

Če skupni znesek takse nanese na koncu ulomek lire, se ta zaokroži na L. 1.—.

Nespremenjena ostane sorazmerna taksa L. 0.50% na formalne priznanice po tar. post. 33 bivše jugoslovanske tarife.

Člen 22. — Taksi po prednjem členu 21. so zavezani tudi potrdila, note, računi, fakture, spiski ipd. iz inozemstva, čeprav niso podpisani. To takso morajo plačati naslovljeni v roku petih dni po prejemu.

Če se glasi listina iz inozemstva na tujo valuto, se mora taksa odmeriti po razmerju te valute z italijansko valuto, upoštevaje denarno pariteto in to po uradnem tečaju.

Če skupni znesek takse nanese na koncu ulomek lire, se ta zaokroži na L. 1.—.

(Dalje prih.)

Dolgovi prejšnje poljske države

Posebno v gospodarskih krogih se dostikrat misli, da je Generalni gubernij pravni naslednik bivše poljske države. V nemški naredbi z dne 24. novembra 1940 pa se izrečno navaja, da ni Generalni gubernij pravni naslednik poljske države, pa čeprav je lastnik premoženja bivše poljske države, ki se nahaja na ozemlju Generalnega gubernija. V § 2. cit. naredbe se izrečno naglašja, da so pravice tretjih proti bivši poljski državi ugasle. V nekaterih primerih pa mora Gen. gubernij svoje obveznosti priznati. Naredba z dne 14. dec. 1942 je to vprašanje uredila. Po tej naredbi se more načeloma priznati Nemcem iz rajha in pripadnikom nemškega naroda odškodnina za njih terjatve, če so imeli od 1. septembra 1939 svoje stalno bivališče na Poljskem. Drugim nemškim državljanom pa se more priznati odškodnina, če so njih storitve prišle v dobro premoženju, ki ga je prevzel Gen. gubernij. Končno ureja citirana izvršilna naredba, kdaj se smatrajo pravne osebe Nemcem iz rajha in pripadnikom nemške narodnosti enakopravne. Tu se gleda načeloma na to, če je bila 1. septembra več ko polovica članov družbe nemške narodnosti.

Važna je tudi še določba § 9. izvršilne naredbe, ki določa, da niso ugasle predvojne obveznosti zasebno-pravnih podjetij bivše poljske države, ki so se vodila po zasebno-trgovinskih družbah. Če gre tu za delniške družbe ali splošno običajne juridične osebe zasebnega prava, potem niso te terjatve ugasle, ker so bili samo družbeni deleži lastnina bivše poljske države, ne pa tudi pravne osebe kot takšne. Dvomljivo je to bilo dosedaj samo za one družbe, ki jih je ustanovila bivša poljska država, ne da bi se izdal ob ustanovitvi družbe tudi kakšni deleži. Ker pa gre v teh primerih za pravne osebe, ki so bile sicer last bivše poljske države, sedaj pa so last Generalne gubernije, se o ugasitvi predvojnih obveznosti ne more govoriti, ker te pravne osebe tudi danes še večinoma obstojajo.

Ni pa še popolnoma rešeno vprašanje o ureditvi dolgov bivše poljske države. To vprašanje se bo moglo zadovoljivo rešiti samo z najtesnejšim sodelovanjem Generalne gubernije in nemške države. Dr. Radischat, po čigar članku v »Südost-Echo« posnemamo vsa ta izvajanja, meni, da bo rešitev vseh vprašanj mogoča šele po vojni.

Iz italijanskega gospodarstva

Z odredbo korporacijskega ministrstva je bila omejena proizvodnja tipov stanične volne na 6 tipov. Za vse vrste so bile predpisane tudi cene.

Skladiščne pristojbine za v carinskih skladiščih spravljeno blago so bile zvišane.

Pred tremi leti od Fašistične konfederacije trgovcev ustanovljeni »tipični obrat« se je izkazal kot zelo koristna ustanova ter kot najboljše šola za bodoče trgovce. Dosedaj je bil tak obrat samo v Rimu, zaradi njegove uspešnosti pa se bodo sedaj ustanovili podobni obrati tudi v Milanu, Genovi, Turinu in Padovi.

O italijansko-madžarskih industrijskih posvetovanjih, ki so bila nedavno v Rimu, so se izjavili člani madžarske delegacije, ki se je že vrnila v Budimpešto, takole: Pogajanja v Rimu so se končala z dobrim rezultatom ter so se vodila v zelo prijateljskem ozračju. Namen posvetovanj je bil prav za prav priprava prihodnjih posvetovanj. Snov za bodoča posvetovanja je bila sedaj določena. Prihodnje posvetovanje bo spomladi v Budapešti in udeležbo se ga zastopniki skoraj vseh madžarskih industrijskih panog.

Med Italijo in Norveško je bil pred nedavnim sklenjen trgovinski dogovor za leto 1943. Norveška bo dobavljala Italiji predvsem lesovino in celulozo.

Italijansko-romunska družba se je ustanovila v Bukarešti z glavnico 1 milijona lejev. Družba bo oskrbovala romunski trg s kemičnimi in farmacevtskimi izdelki iz Italije.

Italijansko-nemška družba za tobak se je ustanovila v Rimu z glavnico 5 milijonov lir. 51% delniške glavnice so prevzeli Italijani, 49% pa nemški interesi. Družba bo ustanovila v Triestu svojo tvornico ter bo predelovala surovi tobak. Družba se bo bavila tudi z uvozom tobaka iz drugih držav ter bo predelani tobak tudi izvažala.

Italijanski blagovni promet s skandinavskimi državami se je v zadnjih letih zelo povečal. V švedskem uvozu je danes Italija že na drugem mestu. Švedska je uvozila iz Italije blaga za 54 milijonov, izvozila v Italijo pa za 43 milijonov švedskih kron. Zvišal se je tudi italijanski izvoz v Dansko. Za lansko leto je bila določena blagovna zamenjava med Italijo in Dansko na 29 milijonov danskih kron. Italija je dobavljala Danski zlasti sukanec, tekstilno blago, tulce za klobuke, južno sadje, zelenjavo, vino in kemične izdelke, uvažala pa je iz Danske živino, ribe, kazein, motorje in stroje. Tudi italijanska trgovina s Finsko se je povečala.

Italijanska potrošnja topolovine se ceni letno na 10 do 12 milijonov stotov. Od te količine porabijo papirnice okoli 4 milijone, 2 milijona stotov se porabi za izdelovanje vezanih plošč, 4 milijone q za rezan les, pohištvo in zaboje, 0,5 milijona q za vžigalice, 300 do 400 tisoč stotov pa za lesno volno in druge manjše industrije. Po avtarikičnem načrtu naj bi se lastna proizvodnja topolovine dvignila na 20 milijonov q.

Hranilna vrednost žita

Zadnje raziskave na kemično biološkem inštitutu rimske univerze so dokazale, da ima mehko žito v nasprotju s trdim mnogo večjo hranilno vrednost. Prof. Tibaldi je napravil več poskusov z belimi miši in golobi. Skozi 45 dni je hranil miši izključno le z mehkim žitom ter je dosegel, da se je teža živalic v tem času povečala za 68%. Miši, ki so se hranile v tem času samo s trdim žitom, so pridobile na teži le 14%. (L'Osservatore Romano)

Romunski živilski trg

Romunska vlada skuša že precej časa z raznimi ukrepi doseči stabilizacijo cen ter je izdala že več zakonov, ki naj omogočijo kontrolo blaga od kraja proizvodnje do končne potrošnje ter preprečijo vsako kopičenje blaga. Sicer pa hoče pustiti, da se trg čim bolj svobodno razvija in s svojimi ukrepi poseže vlada le tam, kjer je to zaradi ozira do celote neobhodno potrebno.

Zaenkrat so v Romuniji racionirana samo naslednja živila: sladkor, olje, goveje meso, mast, kruh, moka in koruzna moka. Vsa druga živila so prosta. Racioniranje pa velja le za mestno prebivalstvo, ker podeželsko prebivalstvo ne dobiva nikakih živilskih nakaznic. Svinjsko meso, telečje meso, možgani, klobase, prekajeno meso, perutnina in divjačina pa niso racionirani. V pretežno agrarni državi, kar je Romunija, so naravno obroki večji ko v industrijskih državah. Na črni borzi, ki je seveda tudi v Romuniji, pa se dobi tudi vse racionirano blago v

bogati izbiri, seveda za dva- do trikratno zvišane cene.

Od drugega blaga je racionirana samo potrošnja čevljev (gornje usnje in podplati), dočim je vse drugo blago, zlasti tekstilno, prosto.

Živilske nakaznice izdajajo županski uradi vsem osebam, ki žive v njih mestu. Potniki, domačini ali tuji dobivajo hrano v gostilnah ali penzionih.

Tudi ves ostali trg je dobro založen in je normalna oskrba ljudi zagotovljena.

Cena živil ni niti posebno nizka, tudi če upoštevamo nizki tečaj leja (približno 11-15 lejev za 1 lito). Tako velja kg krompirja 18-26 lejev, kg jabolk 36-90 lejev po kakovosti, orehi 100 do 120 lejev, letošnje vino 70-160, boljše vina tudi 600 do 800, stara vina 1000 do 1500, konjak 2000 do 2100 lejev za liter. Grško oljčno olje v litrskih dozah 950, riž 350-360, čaj 4400, italijanske citrone 8 do 20, rozine 420 in mandeljni 850 lejev za kg.

Francoska lesna proizvodnja

Lesna proizvodnja se je v Franciji v l. 1941 znatno dvignila in dosegla mestoma že normalno, kakor je razvidno iz naslednjih števil:

lesna proizvodnja v 1000 m ³	1938	1940	1941
hrast	674	706	836
bukev	344	417	429
drugi listovci	120	112	187
jelka	696	809	933
smreka	174	330	323
bor	406	690	389
drugi iglavci	28	43	56
skupaj	2445	3111	3156

V primeri z l. 1940 se je proizvodnja povečala samo za 45.480 kubičnih metrov. Zelo pa se je povečala proizvodnja hrastovine. Cene so se zaradi boljšega izvajanja predpisov o cenah zvišale samo za 24 odstotkov. Izkupiček za prodani les iz državnih gozdov je znašal l. 1938 119, l. 1940 187 in l. 1941 223 milijonov frankov. Za prodani les iz občinskih gozdov pa se je dobilo l. 1938 94, l. 1940 170 in l. 1941 230 milijonov frankov.

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

Mercina in drug, trgovina s papirjem na debelo, Ljubljana. Izbris se zbog smrti družbenik Jovan Janko, vpiše pa se nova družbenica Erzina Jirka, trgovka v Ljubljani, ki bo zastopala trdno samostojno.

Tovarna kandičev in slaščičarskih izdelkov, prodaja likerjev in žganih pijač v steklenicah Josipina Schumi nasl. D. & E. Hribar, Ljubljana. Besedilo firme odslej: Šumi, tovarna bonbonov, čokolade in pečiva, R. & S. Hribar, Ljubljana.

Špansko-portugalsko gospodarsko sodelovanje

Na podlagi zadnje špansko-portugalske konference v Lisaboni pripravljajo španska industrijska podjetja čim živahnejše sodelovanje s portugalskimi tvrdkami na gospodarsko-političnem polju. Tako namerava kemično-farmaceutska tvornica «Ibis» ustanoviti svojo podružnico na Portugalskem. Tudi zveza španskih proizvajalcev smole namerava ustanoviti svojo podružnico na Portugalskem, ki ne bi samo pridobivala smole, temveč jo tudi predelovala. Portugalski finančni krogi pa se zlasti zanimajo za ustanovitev podružnice znamenite ladjedelnice v Bilbao. Podružnica naj bi se ustanovila v Lisaboni ali v Portu.

Gospodarske vesti

Kinetsko nezgodno zavarovanje je bilo na Spodnji Štajerskem uvedeno že lani. Sedaj pa je šef civilne uprave odredil, da se kot prispevek za to zavarovanje pobere za čas od 1. avgusta 1942 do 31. marca 1943 20 odstotkov bivše jugoslovanske zemljarine.

Finančno ministrstvo v Zagrebu je potrdilo proračun mestne občine v Osijeku v višini 73.1 milijona kun.

Hrvatsko gospodarsko ministrstvo je pooblastilo Stokovno za drugo za železo in kovino, da razdeljuje vse uvozne kontingente železnih izdelkov iz Nemčije.

Drugi tir na progi Zagreb-Dugo Selo so začeli te dni delati.

S 15. februarjem so izgubile na Hrvatskem veljavo vse bivše jugoslovanske poštne vrednotnice s hrvatskim pretiskom.

Srbska centrala za kemične proizvode je razglasila, da bo dovolila nabavo papirja samo onim podjetjem in osebam, ki bodo oddale določeno količino starega papirja ali papirnatih odpadkov.

Bolgarska bo izvozila v Turčijo 500 vagonov oglja. Da se pošiljka tega oglja pospeši, se bo poslalo vse oglje po železnici in ne več na ladjah kakor dosedaj.

Na Madžarskem je bila določena maksimalna cena za drva. Po tej določbi smejo veljati bukova drva največ 410, druga trda drva 395, drva mehkih listovcev 370 in drva iglavcev največ 380 pengő za 10.000 kg.

Na zborovanju švicarske trgovinske zbornice v Zürichu se je ugovarjalo, da sta se švicarski uvoz in izvoz zmanjšala in da bodo zato potrebne nove omejitve.

Potrošnja papirja, kartona in lepenke za trgovino in predelavo je bila v Romuniji racionirana.

Švedska je lani prodala v inozemstvo skupno 365.000 standardov lesa, predlani pa 475.000 standardov.

Veliko pomanjkanje papirja vlada v Braziliji. Nekateri dnevniki so že objavili, da bodo morali v začetku marca prenehati izhajati, če se med tem ne posreči uvoziti papirja. Brazilija je pred vojno redno dobivala papir iz Kanade in Združenih držav Sev. Amerike.

Denarstvo

Po poročilu Reichsbanke je bilo v Nemčiji ob koncu l. 1942 52 kreditnih blagajn in 24 od njih odvisnih menjalnic. Promet teh bank je narasel od 63 na 96 milijard mark, višina od njih izdanih novčanic pa od 1.8 na 2.6 milijarde mark.

Španska narodna banka je izdala poročilo o svojem poslovanju v letih 1936 do 1941. Po tem poročilu so hranilne vloge v španskih denarnih zavodih znašale v decembru 1939 109 milijard pezeta, v decembru 1940 141, v decembru 1941 pa 175 milijard pezeta. Otok bankovcev je znašal ob koncu l. 1941 13.5 milijard pezeta, zlate rezerve banke pa so izkazane v višini 461.7 milijonov pezeta.

Gostilničarski vestnik

Ureditev delovnih pogojev za pomožno osebje v gostinskih podjetjih

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbo:

Člen 1. — Določbe odredbe bivšega bana dravske banovine z dne 14. decembra 1940, objavljene v Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine štev. 729/102 iz leta 1940., o minimalnih mezdah osebja v gostinskih podjetjih so razveljavljene glede natakarskega osebja z dnem, ko je stopila v veljavo kolektivna delovna pogodba, sklenjena za to kategorijo dne 22. decembra 1942-XXI.

Člen 2. — Za druge kategorije v gostinskih podjetjih zaposlovanega osebja, za katere še ni kolektivne delovne pogodbe, ostanejo v veljavi določbe odredbe iz prednjega člena, dokler se zanje ne sklene pogodba.

Člen 3. — Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 12. febr. 1943-XXI.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Delodajalcem gostinske stroke

Pokrajinski sindikat delojemalcev gostinske stroke in Trgovinski oddelek PDZ, Miklošičeva cesta 22/I sta prejela obvestilo, da je Prevod s svojo rešitvijo št. III, 1263/19 z dne 13. I. 1943 odobril delojemalcem gostinske stroke dodatne živilske nakaznice po 100 gramov kruha oz. moka na dan.

Zgoraj navedene dodatne živilske karte dobe naslednji delojemalci gostinske stroke: plačilni natakariji, natakariji, natakariice, kletarji, kuharji in kuharice v kavarnah, prodajalke kruha v kavarnah, vajenci in vajenke v gostinskih obratih.

Dodatne živilske karte dobe po naslednjih pogojih, da se osebno javijo v Sindikatu delojemalcev gostinske stroke v februarju t. l. od 9. do 11. ure dopoldne v prostorih sindikata, Miklošičeva cesta 22/I oz. v Trgovinskem oddelku PDZ istotam. Vsi, ki se prijavijo za dodatne živilske karte, se morajo izkazati s potrdilom gospodarja, da so res zaposleni in v kakšnem svojstvu. Ker dodatne karte pripadajo že za mesec februar, jih bo za tekoči mesec prevzel sindikat, prihodnje mesece pa se bodo dostavljale na stanovanjske naslove posameznikov.

V interesu vsakega posameznega delojemalca gostinske stroke je, da izroči svojo prijavo s točnimi podatki v Sindikatu delojemalcev gostinske stroke oziroma v Trgovinskem oddelku Pokrajinske delavske zveze, Miklošičeva cesta št. 22/I, kjer dobi tudi vse zadevne informacije.

Takse na igralne karte

Spremeni se tudi taksa na igralne karte. Člen 26. nove naredbe pravi: Tar. post. 236 takse tarife bivše Jugoslavije se ukinja in nadomešča takole:

»Taksa na igralne kvarte, izdelane v Ljubljanski pokrajini ali uvožene iz inozemstva, se določa takole:

a) navadne igralne kvarte v igrah s kakršnim koli številom kosov, taksa L. 3.— za vsako igro;

b) luksuzne igralne kvarte v igrah s kakršnim koli številom kosov, taksa L. 5.— za vsako igro.

Za luksuzne kvarte se štejejo kvarte, ki imajo črke ali znake na voglih in ob strani slik, izvzemši igralne kvarte za tarok.

Zigovanje igralnih kvart je izključno pridržano Državni izdelovalnici vrednotnic, kateri morajo poslati pristojni uradi kvarte, ki naj se kolkujejo. Nadrobna določila za tako pošiljanje se predpišejo s posebnimi navodili.

Posest, prodaja in raba nežigosanih igralnih kvart v zasebnih hišah in dajanje v promet v Ljubljanski pokrajini so prestopki, ki se kaznuje s pregrešno od Lir 500.— do Lir 3.000.—.

Vselej se odredi zaplemba nepredpisanih igralnih kvart.

Člen 27. — Prodaja in raba igralnih kvart, kolkovanih na bivši jugoslovanski način, sta dovoljeni do konca meseca maja 1943-XXI.

Od 1. junija 1943-XXI dalje se ne smejo takšne kvarte dajati naprodaj in dajanje v promet v gostinskih obratih, če niso izdelovalci, uvozniki, prodajalci na debelo in na drobno plačali nove takse v znesku, določenem s prednjim členom.

V ta namen morajo zgoraj navedene osebe do vštete 30. aprila 1943-XXI prijaviti finančnemu ravnatelstvu za Ljubljansko pokrajino množino že po jugoslovanski tarifi taksi-ranih iger kvart, ki jih imajo v svojih skladiščih ali zalogah ali v svojih prodajalnah.

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete, Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Cenik vrtnih in poljskih semen nudimo svojim odjemalcem zastoj

SEVER & COMP., LJUBLJANA

F. HREHORIČ

Manufakturna veletrgovina na velika

LJUBLJANA

Telefon 24-04

Telefon 24-04

Cenjenim trgovcem priporočamo svoje izdelke:

Toaletno milo ANITA, kozmetično kremo ANITA, rožno vodo, rožno mleko, muholovce itd.

„MERKUR“, tovarna mila in kemičnih izdelkov **Ljubljana**, Stari trg št. 17